

Ticaret Bakanlığından:

DOĞRUDAN SATIŞLAR HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1– (1) Bu Yönetmeliğın amacı, doğrudan satış sistemlerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2– (1) Bu Yönetmelik, doğrudan satış sistemlerine, doğrudan satış şirketlerine ve doğrudan satışlara uygulanır.

(2) Doğrudan satıcının, kendisinin oluşturduğu bir sistem veya aracı hizmet sağlayıcılarına ait platformlar vasıtasıyla mesafeli olarak gerçekleştirdiğı doğrudan satışlara, bu Yönetmeliğın yalnızca 8 inci maddesi uygulanır.

(3) Doğrudan satıcının kazanç planı dahilinde herhangi bir menfaat elde etmediğı, doğrudan satış şirketi veya doğrudan satıcı olmayan üçüncü kişiler tarafından tüketiciye yapılan mal veya hizmet satışlarına, bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3– (1) Bu Yönetmelik, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 47/A ve 84 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4– (1) Bu Yönetmeliğın uygulanmasında;

a) Aracı hizmet sağlayıcı: Oluşturduğu sistem ile uzaktan iletişim araçlarını kullanmak veya kullandırmak suretiyle satıcı veya sağlayıcı adına mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık eden gerçek veya tüzel kişiyi,

b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığıını,

c) Doğrudan satıcı: Doğrudan satış sisteminde, tüketiciye mal veya hizmetleri tanıtarak satışını yapan ya da doğrudan satış şirketinden mal veya hizmet alınmasına aracı olan ve bu faaliyetleri karşılığında doğrudan satış şirketi tarafından sunulan kazanç planı çerçevesinde komisyon, prim, teşvik ve ödöl gibi menfaatler elde eden gerçek veya tüzel kişiyi,

ç) Doğrudan satıcı numarası: Doğrudan satıcının adı veya ünvanının ayırt edilmesini sağlamak için doğrudan satış şirketi tarafından her bir doğrudan satıcıya ayrı ayrı tahsis edilmesi zorunlu olan numarayı,

d) Doğrudan satış: Tüketicinin, doğrudan satıcıdan ya da aracılık ettiğı doğrudan satış şirketinden mal veya hizmet satın alması neticesinde doğrudan satıcının menfaat elde ettiğı satışı,

e) Doğrudan satış sistemi: Doğrudan satış şirketi tarafından oluşturulan ve iş sözleşmesi ile istihdam edilmeyen, bağımsız temsilci, distribütör, danışman ve benzeri isimlerle komisyon, prim, teşvik ve ödöl gibi menfaatler karşılığında faaliyet gösteren doğrudan satıcının, tüketiciye mal veya hizmet sattığı ya da pazarladığı satış sistemini,

f) Doğrudan satış şirketi: Doğrudan satış sistemi kapsamında tüketiciye mal veya hizmet satışını gerçekleştiren satıcı veya sağlayıcıyı,

g) Doğrudan satış yetki belgesi: Doğrudan satış şirketinin faaliyette bulunması için Genel Müdürlük tarafından verilen belgeyi,

ğ) Genel Müdürlük: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünü,

h) Giriş paketi: Doğrudan satış şirketinin belirlediğı miktar veya tutarda mal veya hizmet içeren ve doğrudan satıcının sisteme katılmak için satın aldığı paketi,

- ı) Hizmet: Bir ücret veya menfaat karşılığında yapılan ya da yapılması taahhüt edilen mal sağlama dışındaki her türlü tüketici işleminin konusunu,
- i) Kalıcı veri saklayıcısı: Tüketicinin gönderdiği veya kendisine gönderilen bilgiyi, bu bilginin amacına uygun olarak makul bir süre incelemesine elverecek şekilde kaydedilmesini ve değiştirilmeden kopyalanmasını sağlayan ve bu bilgiye aynen ulaşılmasına imkan veren kısa mesaj, elektronik posta, internet, disk, CD, DVD, hafıza kartı ve benzeri her türlü araç veya ortamı,
- j) Kanun: 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu,
- k) Kazanç planı: Doğrudan satış sisteminde, doğrudan satıcıların menfaat elde etmesine ilişkin doğrudan satış şirketi tarafından belirlenen kuralları,
- l) Mal: Alışverişe konu olan; taşınır eşya, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallar ile elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri her türlü gayri maddi malları,
- m) Menfaat: Doğrudan satış sisteminde doğrudan satıcıya vaat edilen komisyon, prim, teşvik ve ödül gibi kazançları,
- n) Perakende satış karı: Doğrudan satıcının, doğrudan satış şirketinden satın aldığı mal veya hizmetin fiyatı ile tavsiye edilen satış fiyatı arasındaki farkı,
- o) Platform: Kamu hizmetlerinin tek noktadan sunulduğu ortak kamu elektronik platformu hariç olmak üzere, aracı hizmet sağlayıcının mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık etmek üzere oluşturduğu sistemi,
- ö) Sağlayıcı: Kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye hizmet sunan ya da hizmet sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- p) Satıcı: Kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye mal sunan ya da mal sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- r) Tavsiye edilen satış fiyatı: Doğrudan satış şirketinin kazanç planı kapsamında perakende satış karının belirlenmesi için esas aldığı mal veya hizmetin indirimli fiyatını,
- s) Tüketici: Ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- ş) Uzaktan iletişim aracı: Mektup, katalog, telefon, faks, radyo, televizyon, elektronik posta mesajı, kısa mesaj, internet gibi fiziksel olarak karşı karşıya gelinmeksizin sözleşme kurulmasına imkan veren her türlü araç veya ortamı ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Doğrudan Satış Sistemine İlişkin Esaslar

Genel ilke ve esaslar

MADDE 5– (1) Doğrudan satış sistemiyle sunulan mal veya hizmetin tüketicilere satılabilir ve pazarlanabilir nitelikte olması zorunludur.

(2) İlgili mevzuatı uyarınca piyasaya arzı yasak olanlar ile doğrudan satış yöntemiyle piyasaya arzı yasak olan mal veya hizmetler, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda tanımlanan sermaye piyasası araçları ile kripto varlıkların doğrudan satış sistemiyle satışı yasaktır.

(3) Doğrudan satış sisteminde hızlı zengin olma fırsatları, gerçekleşmesi mümkün olmayan vaatler gibi sistemle ilgili yanıltıcı bilgiler verilemez. Kişiler baskı kurma, aldatma, rahatsızlık verme ve bunlara benzer yollarla sisteme dahil olmaya zorlanamaz.

(4) Doğrudan satış sisteminden elde edilecek kazancın ağırlıklı olarak sisteme yeni doğrudan satıcılar kazandırılması ve bu sayede ortaya çıkan menfaatlerin dağıtılması üzerine kurulmaması, mal veya hizmetin tüketicilere satışını esas alması zorunludur.

(5) Doğrudan satış sisteminde şirketin doğrudan satıcıya dağıtabileceği komisyon, prim, teşvik ve ödül gibi menfaat tutarı, perakende satış karı hariç olmak üzere, şirketin yıllık net satışlarının yüzde kırkını geçemez.

(6) Doğrudan satış sisteminde şirketin, bir takvim yılı içinde sisteme yeni kişilerin katılmasından kaynaklanan ve diğer doğrudan satıcılara ödenen komisyon, prim, teşvik ve ödül gibi menfaatlerin toplam payı, perakende satış karı hariç ilgili yıl dağıtılan tüm menfaatlerin yüzde otuzunu aşamaz.

(7) Yetki belgesinin doğrudan satış şirketine ilk kez verildiği takvim yılına mahsus olmak üzere, altıncı fıkrada belirtilen oran yüzde elli olarak uygulanır.

Doğrudan satış şirketine ilişkin esaslar

MADDE 6– (1) Doğrudan satış şirketinin sermaye şirketi olması ve ödenmiş sermayesinin en az on milyon Türk Lirası olması zorunludur.

(2) Doğrudan satış şirketi tarafından Türkiye’de yerleşik bankalarda açılmış olan bloke mevduat hesabına üç milyon Türk Lirası yatırılması zorunludur.

(3) Doğrudan satış şirketinin faaliyette bulunabilmesi için Genel Müdürlükten doğrudan satış yetki belgesi alması zorunludur.

(4) Doğrudan satış şirket ortağının devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı işlenen suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmaması, iflas etmemiş veya iflas etmiş olsa bile itibarının yerine gelmiş olması zorunludur.

Doğrudan satıcının sisteme katılması ve ayrılmasına ilişkin şartlar

MADDE 7– (1) Doğrudan satış şirketi on sekiz yaşından küçükleri, fiil ehliyetine sahip olmayanları, şirketin ortakları ve yöneticileri ile bunların eşi ve birinci dereceye kadar kan ve kayın hısımlarını doğrudan satıcı olarak sisteme dahil edemez. Doğrudan satış şirketi, kazanç planına dahil edilmemek kaydıyla çalışanlarına indirimli mal veya hizmet satın alma hakkı sunabilir.

(2) Doğrudan satıcıdan, sisteme dahil olması ya da sistemde kalması için tüketiciye satışı öngörülen mal veya hizmeti içermeyen yenileme, paket, ücret, aidat ve benzeri isimler altında herhangi bir bedel veya borç altına sokan belge alınamaz.

(3) Satın alması zorunlu olan giriş paketi, yeni katılan doğrudan satıcının sistem içindeki seviyesini belirleyemez.

(4) Giriş paketinde yer alan mal veya hizmetlerin fiyatı tavsiye edilen satış fiyatını aşamaz.

(5) Doğrudan satıcı, herhangi bir yükümlülük altına girmeden sistemden ayrılma hakkına sahiptir. Doğrudan satıcının sisteme dahil olduğu tarihten itibaren otuz gün içinde sistemden ayrılması halinde, doğrudan satış şirketi, doğrudan satıcının elinde bulunan kullanılmamış tüm malları geri almak, iadeye konu mal veya hizmetler için ödenen menfaatler çıkarıldıktan sonra mal veya hizmetin bedelini otuz gün içinde iade etmek zorundadır.

Doğrudan satıcının sorumlulukları

MADDE 8– (1) Doğrudan satıcı; bu Yönetmelik kapsamında tüketiciye tanınan hakların kullandırılmasından, tüketiciye karşı yükümlüklerinin yerine getirilmesinden ve doğrudan satış şirketine ait mal veya hizmetlerin satılması ya da satışına aracılık edilmesi durumunda doğrudan satıcı numarasının belirtilmesinden doğrudan satış şirketine karşı sorumludur.

(2) Doğrudan satış şirketinin yetkilendirdiği doğrudan satıcılar, mal veya hizmetleri şirketin belirlediği esaslar dahilinde satmaya yetkilidir.

(3) Doğrudan satış şirketleri, doğrudan satıcıların yapmış olduğu her türlü doğrudan satış faaliyetinden müteselsilen sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Doğrudan Satış Yetki Belgesi

Başvuru

MADDE 9– (1) Doğrudan satış yetki belgesi için yapılacak başvuruda aşağıdaki bilgi ve belgelerin sunulması zorunludur:

a) Doğrudan satış şirketinin konusunu ve kuruluşunu gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi.

b) Doğrudan satış şirketi ortak ve yöneticilerinin listesi.

c) Türkiye’de yerleşik bir bankada açılmış olan bloke mevduat hesabına üç milyon Türk Lirası yatırıldığını gösteren belge.

ç) Vergi levhası.

d) Kazanç planında doğrudan satıcılara vaat edilen menfaatlerin açıklaması ve hesaplanmasına ilişkin bilgiler.

e) Doğrudan satış şirketinin serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir tarafından onaylı en son tarihli bilançosu ile gelir tablosu ya da yeni işe başlamaları halinde açılış bilançosu ve yoklama fişi.

f) Satışa konu edilen mal veya hizmetlerin fiyat listesi.

g) Tüketicilerin bilgilendirilmesine ilişkin sistemde kullanılacak iletişim bilgileri ve bilgilendirme sisteminin işleyişini gösteren iş akış şeması.

ğ) İlgili mevzuatı gereği ruhsat, izin veya bildirim tabi olan mal veya hizmetlere ilişkin belgeler.

h) Doğrudan satış şirket ortaklarının adli sicil kaydı.

(2) Genel Müdürlük ihtiyaç halinde, tüketicilerin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını korumak amacıyla ilave bilgi ve belge talep edebilir.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 10– (1) Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülen doğrudan satış şirketine yetki belgesi verilir. Yetki belgesi verilen doğrudan satış şirketi Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

(2) Genel Müdürlük bildirim esas bilgi ve belgelere ilişkin incelemeleri yapmaya veya yaptırmaya yetkili olup, diğer kurum ve kuruluşlar tarafından verilen belgeleri de dikkate alabilir.

(3) Yetki belgesi başvurusuna esas bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi halinde eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması için doğrudan satış şirketine Genel Müdürlük tarafından üç ayı geçmeyecek şekilde ek süre verilir.

(4) Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirmede, Bakanlık veya diğer kurum ve kuruluşlar tarafından doğrudan satış şirketi hakkında gerçekleştirilen denetimler dikkate alınabilir.

Yetki belgesinin geçerlilik süresi

MADDE 11– (1) Yetki belgesinin geçerlilik süresi üç yıldır.

(2) Geçerlilik süresi dolmadan başvuruda bulunulmuş olması şartıyla, yetki belgesinin geçerlilik süresi, başvuru sonuçlanıncaya kadar uzatılmış kabul edilir.

(3) Yetki belgesinin geçerlilik süresi sona ermeden önce başvuru yapılmadığı takdirde, yetki belgesi geçerlilik süresinin bitiminde iptal olur.

Yetki belgesinin iptal edilmesi

MADDE 12– (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 6 ncı maddesinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkrasında belirtilen esaslara aykırı bir hususun tespit edilmesi halinde yapılacak uyarıya rağmen aykırılığın giderilmemesi veya tekrarlanması,

b) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (g), (ğ) ve (h) bendinde sayılan bilgi ve belgelerde değişiklik olması ve yapılacak uyarıya rağmen bu değişikliklerin Genel Müdürlüğe bildirilmemesi halinde,

yetki belgesi iptal edilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasına aykırı bir hususun tespit edilmesi halinde, doğrudan satış şirketinin yetki belgesi uyarı yapılmaksızın iptal edilir.

(3) Belgesi iptal edilen doğrudan satış şirketi, Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Cayma Hakkı ve Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar

Bilgilendirme formu

MADDE 13– (1) Mal veya hizmet satışına ilişkin ilgili mevzuatında düzenlenen ön bilgilendirme ile sözleşmenin şekli ve zorunlu içeriğine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, doğrudan satışlarda, bilgilendirme formunun yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı yoluyla tüketiciye verilmesi zorunludur.

(2) Bilgilendirme formunda;

a) Satılan mal veya hizmetin temel niteliklerinin,

b) Mal veya hizmetin Türk Lirası olarak vergiler dahil toplam fiyatı ve varsa teslim masraflarının,

c) Doğrudan satış şirketinin ünvanı, açık adresi ve iletişim bilgileri,

ç) Doğrudan satıcının adı, soyadı veya ünvanı ile doğrudan satıcı numarası ve iletişim bilgisinin,

d) Malın veya hizmetin satış tarihi ile varsa ifa ya da teslim tarihinin,

e) Cayma hakkının bulunup bulunmadığına ve varsa bu hakkın kullanılma şartları, süresi, usulü ve iade için öngörülen yöntemle ilişkin bilgilerin,

f) Tüketicinin uyuşmazlık konusundaki başvurusunu, tüketici hakem heyetine veya Kanunun 73/A maddesi uyarınca dava açılmadan önce arabulucuya başvurulması şartıyla tüketici mahkemesine yapabileceğine ilişkin bilginin

yer alması zorunludur.

(3) Doğrudan satışa konu hizmetin, bilgilendirme formunda belirtilen tarihte ifa edilmesi zorunludur.

(4) Doğrudan satışa konu malın teslim tarihi, bilgilendirme formunda belirtilen satış tarihinden itibaren otuz günü geçemez.

Cayma hakkı ve kullanımı

MADDE 14– (1) Mal teslimine konu doğrudan satışlarda ilgili mevzuatında tüketici lehine olan hükümler saklı kalmak kaydıyla, tüketici otuz gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin cayma hakkına sahiptir. Cayma bildirimine konu malın doğrudan satıcı veya doğrudan satış şirketine ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içinde varsa malın tüketiciye teslim masrafları dahil olmak üzere tahsil edilen tüm ödemelerin iade edilmesi zorunludur.

(2) Hizmet ifasına konu doğrudan satışlarda, cayma hakkının bulunup bulunmadığı, süresi ve istisnalarına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tüketici otuz gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin cayma hakkına sahiptir. Cayma bildiriminin doğrudan satıcı veya doğrudan satış şirketine ulaştığı tarihten itibaren,

cayma bedelinin iadesine ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, varsa diğer masraflar dahil olmak üzere tahsil edilen tüm ödemelerin otuz gün içinde iade edilmesi zorunludur.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen cayma hakkı, yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı aracılığıyla kullanılabilir; cayma hakkının kullanılması durumunda yapılacak tüm geri ödemeler, tüketicinin satın alma sırasında kullandığı ödeme aracına uygun şekilde ve tüketiciye herhangi bir masraf veya yükümlülük getirmeksizin, tek seferde yapılmak zorundadır.

(4) Cayma hakkı süresi, hizmet ifasında satış tarihinden; mal tesliminde ise malın tüketici tarafından teslim alındığı günden itibaren başlar. Ancak, tüketici satış tarihinden malın teslimine kadar olan süre içinde de cayma hakkını kullanabilir.

(5) Cayma hakkı süresinin belirlenmesinde, tek satış konusu olup ayrı ayrı teslim edilen mallarda son malın teslim alındığı gün, birden fazla parçadan oluşan mallarda son parçanın teslim alındığı gün esas alınır.

(6) Malın satıcı tarafından taşıyıcıya teslimi, tüketiciye yapılan teslim olarak kabul edilmez.

(7) Tüketici cayma süresi içerisinde malı işleyişine, teknik özelliklerine ve kullanım talimatlarına uygun bir şekilde kullandığı takdirde meydana gelen değişiklik ve bozulmalardan sorumlu değildir.

(8) Tüketici tarafından cayma hakkı bildiriminin doğrudan satış şirketine yöneltildiği durumlarda satışı gerçekleştiren doğrudan satıcı bilgisinin verilmesi zorunludur.

Eksik bilgilendirme

MADDE 15– (1) Bilgilendirme formunun verilmemesi, eksik ya da yanlış verilmesi durumunda, tüketici cayma hakkını kullanmak için otuz günlük süreyle bağlı değildir. Bu durumda cayma hakkı süresi, her hâlükârda yasal cayma süresinin sona erdiği tarihten itibaren bir yıl sonra sona erer.

(2) Bilgilendirme formunun, bir yıllık süre içinde usulüne uygun olarak, eksiksiz ve doğru şekilde tüketiciye verilmesi hâlinde, otuz günlük cayma hakkı süresi; bilgilendirme formunun verildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

Cayma hakkının kullanımının yan sözleşmelere etkisi

MADDE 16– (1) Kanunun 30 uncu maddesi hükümleri saklı kalmak koşuluyla, tüketicinin cayma hakkını kullanması hâlinde, yan sözleşmeler de kendiliğinden sona erer. Bu durumda, tüketici herhangi bir masraf, tazminat veya cezai şart ödemekle yükümlü değildir.

(2) Doğrudan satış şirketi veya doğrudan satıcı, tüketicinin cayma hakkını kullandığını, yan sözleşmenin tarafı olan üçüncü kişiye derhâl bildirir.

Cayma hakkının istisnaları

MADDE 17– (1) Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, tüketici aşağıdaki mal veya hizmet satışlarında cayma hakkını kullanamaz:

- a) Tüketicinin istekleri veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallar.
- b) Çabuk bozulabilen veya son kullanma tarihi geçebilecek mallar.
- c) Tesliminden sonra ambalaj, bant, mühür, paket gibi koruyucu unsurları açılmış olan; iadesi sağlık ve hijyen açısından uygun olmayan mallar.
- ç) Tesliminden sonra başka ürünlerle karışan ve doğası gereği ayrıştırılması mümkün olmayan mallar.
- d) Malın tesliminden sonra ambalaj, bant, mühür, paket gibi koruyucu unsurları açılmış olması hâlinde, bilgisayar sarf malzemeleri.
- e) Abonelik sözleşmesi kapsamında sağlananlar dışında, gazete ve dergi gibi süreli yayınların teslimine ilişkin sözleşmeler.
- f) Elektronik ortamda anında ifa edilen hizmetler veya tüketiciye anında teslim edilen gayri maddi mallar.

g) Cayma hakkı süresi sona ermeden önce, tüketicinin onayı ile ifasına başlanan hizmetler.

ğ) Tanıtma ve kullanma kılavuzunda, satıcı veya yetkili servis tarafından kurulum ya da montajının yapılacağı belirtilen mallardan, kurulum veya montajı gerçekleştirilenler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Yükümlülükler

Telefon kullanım ücreti

MADDE 18– (1) Tüketicilerin iletişime geçebilmesi amacıyla doğrudan satış şirketi tarafından tahsis edilen telefon hattı için olağan ücret tarifesinden daha yüksek bir tarife seçilemez.

Tüketici bilgilendirme sistemi

MADDE 19– (1) Doğrudan satış şirketi posta, katalog, telefon, faks, elektronik posta, kısa mesaj, internet gibi fiziksel olarak karşı karşıya gelinmeksizin tüketicinin bilgilendirilmesini ve taleplerini iletebilmesini sağlayan bir sistem kurmakla yükümlüdür.

(2) Bilgilendirme sisteminin, aşağıda sayılan bilgileri sağlayacak şekilde kurulması zorunludur:

a) Doğrudan satış şirketinin satışa sunduğu mal veya hizmetlerde cayma hakkının bulunup bulunmadığı ve bu hakkın hangi şartlar ile kullanılabileceğine ilişkin bilgiler.

b) Tüketicinin cayma hakkı bildirimini doğrudan satış şirketine ilettiği durumlarda satışı gerçekleştiren doğrudan satıcı bilgisini vermesinin zorunlu olduğuna ilişkin bilgi.

c) Cayma hakkı talebinin hangi yollarla doğrudan satış şirketine iletileceğine ilişkin bilgiler.

ç) Cayma hakkı kullanılan malların hangi doğrudan satıcıya ve adrese iade edileceğine ilişkin bilgiler.

d) Bilgilendirme formunun tüketiciye verilmemesi halinde bahse konu formun teminine ilişkin bilgiler.

e) Bilgilendirme formunun verilmemesi halinde, tüketicinin cayma hakkını kullanmak için otuz günlük süreyle bağlı olmadığı ve bu sürenin her hâlükârda cayma süresinin bittiği tarihten itibaren bir yıl sonra sona ereceğine ilişkin bilgi.

f) Mal veya hizmetin kullanımına ilişkin bilgiler.

g) Doğrudan satıcının numarası, adı, soyadı veya ünvanı ile iletişim bilgileri.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE– 1 (1) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinde doğrudan satış faaliyetinde bulunan doğrudan satış şirketleri 31/10/2025 tarihine kadar doğrudan satış yetki belgesi başvurmak koşuluyla, Genel Müdürlük tarafından yetki belgesi başvuruları sonuçlandırılıncaya kadar faaliyetlerine devam ederler.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden sonra faaliyete başlamak isteyen doğrudan satış şirketleri, yetki belgesi almadan faaliyete başlayamaz.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik 30/7/2025 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür

GENEL GEREKÇE

Gelişen ticaret biçimleri ve tüketici davranışlarındaki dönüşüm, geleneksel satış yöntemlerinin yanı sıra alternatif satış sistemlerinin de yaygınlaşmasına neden olmuştur. Bu kapsamda, sabit bir satış yeri bulunmaksızın ürün ve hizmetlerin doğrudan tüketicilere ulaştırılmasına dayanan doğrudan satış sistemleri, son yıllarda giderek artan bir ivmeyle ekonomik hayat içerisinde yer edinmiştir.

Doğrudan satış sistemleri, esnek çalışma koşulları ve girişimcilik imkânı sağlaması yönüyle istihdamı destekleyen ve ekonomik katma değer yaratan bir yapı arz etmektedir. Bununla birlikte, bu sistemin suiistimale açık bir yapıya sahip olması, özellikle piramit yapı şeklinde kurgulanan ve katılımcıların zarar görmesine sebebiyet veren yapılanmaların ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Bu durum, hem tüketicilerin korunması hem de piyasa düzeninin sağlanması bakımından ilave düzenlemelere duyulan ihtiyaç ortaya koymaktadır.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile tüketicilerin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarının korunması ve tüketicinin temel haklarının güvence altına alınması hedeflenmiştir. Diğer yandan, 7529 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a eklenen 47/A maddesi ile doğrudan satışa ilişkin özel hükümlere yer verilerek doğrudan satış sistemlerine ilişkin hukuki altyapının güçlendirilmesi, sistemin güvenilir, adil ve şeffaf bir şekilde işlemlerini sağlayacak usul ve esasların belirlenmesi, tüketicilerin ve sistem dahilindeki diğer aktörlerin korunması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda yapılan çalışmalar neticesinde; 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 47/A ve 84'üncü maddelerine dayanılarak, doğrudan satış şirketlerinin doğrudan sistemleri aracılığıyla gerçekleştirdiği faaliyetlerini düzenlemek amacıyla "Doğrudan Satışlar Hakkında Yönetmelik Taslağı" hazırlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik ile doğrudan satış şirketleri, doğrudan satış sistemlerine ilişkin ilke ve esasların neler olduğu, doğrudan satıcıların sisteme dahil olmaları ve ayrılmaları, tüketicilerin sahip olduğu haklar gibi hususlar düzenlenmiştir. Doğrudan satış sistemleri ile piramit sistemler arasındaki ayrımın objektif kriterle belirlenmesi amaçlanmıştır. Yürürlüğe girecek Yönetmelik ile doğrudan satış sektörünün sağlıklı ve düzenli şekilde büyümesinin sağlanarak, olası mağduriyetlerin ortaya çıkmasının engellenmesi amaçlanmaktadır.

**DOĞRUDAN SATIŞLAR HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI
GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRME FORMU**

Taslağın Geneli Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		Teklif
Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif